

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., THURSDAY MORNING, OCTOBER 16, 1941

LETO XLIV. — VOL. XLIV.

Jugoslovanski četaši bijejo Nemce

London, 15. okt. — Iz dobro poučenih in zanesljivih virov so se poročila, da odpor v Jugoslaviji vedno bolj narašča. Jugoslovanska domoljubna vojska, oborožena s topovi, ki napada v srbskih in črnogorskih gorah skrivališč, dela izmed vseh armijenih narodov največ preglednice Hitlerju.

Predlog za oborožitev ladij bo sprejet v petek

Washington, 15. okt. — V četrtek bo v poslanski zbornici debata o predlogu, da se spremeni nevtalna postava v toliko, da se bo lahko oborožilo tovarne ladje. V petek je določena nadaljna debata za eno uro, nakar se bo vršilo glasovanje. Voditelji so prepričani, da bo zbornica predlog sprejela.

Mornariški tajnik Knox je izjavil, da se bo ladje tako hitro opremljalo s topovi in drugim, kakor hitro bodo dospele v domača pristanišča. Vsega skupaj je do 1.200 ladij, ki bodo oborožene.

Glasom mednarodne postave ima vsaka država, ki je v vojni, pravico streljati na oboroženo trgovsko ladjo. Toda ta postava pa tudi določa, da mora napadalec skrbeti za varnost posadke.

Jugoslovanski shod v Windsor, Kanada

V nedeljo popoldne 19. oktobra se bo vršil v Windsorju, Kanadi, ogromen shod vseh tamonjskih Jugoslovancev pod avspico imigrantske organizacije Slovencev, Hrvatov in Srbov. Med drugimi govorniki bodo tudi jugoslovanski ministri Snaj, Marković in Kusanović.

Na dopustu

Vojak Emil J. Bradač je prišel iz Fort Bragg, N. C. na dopust k svojim staršem, Mr. in Mrs. John Bradač, 20974 Miller Ave. V soboto bo odšel zopet nazaj k armadi.

SV. KRISTINA VAS PRIJAZNO KLICE

Nedeljo, 19. okt. ob predvečer naših šolskih prireditev, kjer bomo imeli zanimiv program, o katerem pa tako stanovitno molimo, da nas bo vsa družina videla res, kaj nam bodo povedali naši otroci. Vse vlake, ki bodo zdalej vojaški avijoni, bodo namenjeni srbskim četašem, ki napadajo Nemce.

Orkara

V soboto ob devetih bo v cerkvi sv. Vida poroka Miss Christine Erzen in Mr. John Nester. Nevesta je hčerka Mr. in Mrs. Srečko Erzen iz 1104 E. 72. St. Po zajtrku se novoporočenca odpeljeta na poročno potovanje v New York. Sorodniki in prijatelji so vabljeni k poročni maši. Mnogo sreče v novem stanu!

Morda je bila slaba vest

Včeraj je dobila policija nalogo, da razdeli 40 zavojčkov candyja med one ljudi, ki so najbolj previdni pri prehodu čez cesto. Policist Fitzwilliams se je bližal neki ženski, da bi jo obdaril. Toda, ko je ta videla moža postaviti, se je naglo pomejala med ljudi in izginila v bližnjo trgovino.

Klobuček ima postran', pa le ni fant

Na prvi pogled bi sodili, kaj ne, da je to fant, ki bi ne delal sramote v armadi Strica Sama. Pa ni to nihče drugi kot Frances Orlando, stara 31 let, ki se je predstavljala za možkega celih 15 let. Na Delavski praznik je celo poročila 18-letno Lisko Nunn iz Seattle, Wash. Francka je bila zaposlena kot mizar v filmskem studiju, kjer se je spoznala s svojo "nevesto." Zdaj ima policija besedo.

Obrambni program bo veljal najmanj 56 milijonov

Washington, 15. okt. — William Knudsen, ki načeljuje produkciji za narodno obrambo, je izjavil, da bo veljala ta produkcija do konca leta 1943 do malega \$56.000.000.000. Knudsen je dalje izjavil, da bo obrambna produkcija dosegla letos višek proizvodnje in se potem vzdržala na isti višini vsi drugo leto.

Poljedeljski tajnik Wickard poroča, da ima Anglija dovolj žita in sladkorja, da ji pa manjka svinjine in mlečarskih izdelkov. To se bo zdaj začelo pošiljati Angliji iz denarja od posojilne postave.

Lausche bo odprl svojo kampanjo 26. oktobra

Županski kandidat za župana, Frank J. Lausche, bo odprl svojo kampanjo za novembrske volitve v nedeljo, 26. oktobra ob 2:30 popoldne s shodom v Engineers avditoriju, vogal St. St. Clair Ave. in Ontario. Potem bo pa imel kampanjske govore vsak dan do volitev. Lausche bo imel dve javni debati z županom Blythinom in sicer v ponedeljek popoldne v City klubu pred ligo ženskih volilk in v soboto 25. oktobra istotam za moške člane City kluba.

Slovenski radio program

Na postaji WGAR bo v nedeljo ob 1:00 do 1:30 slovenski program, na katerem bo nastopil radio kvartet: John Kovačič, Rudy Kopore, John Strniša in Eddie Siefert. (Siefert je Nemec pa ravno tako dobro poje slovenske pesmi kot naši fantje). Petje bo spremljal na klavir dr. Wm. J. Lausche, na harmoniko pa Lou Trebar. Dr. Lausche bo zaigral na klavir tudi mešala med ljudi in izginila v bližnjo trgovino.

Slab sprejem

Bettendorf Ia. — Mrs. Calvin Strouch je bila sama doma one noči; njen mož je bil na delu. Kar se ji zazdi da nekdo sili v hišo. Naglo je telefonirala možu in ga prosila naj pride domov. Telefonirala je tudi sosedom o tem. Seve, najprej so prišli sosede katerih eden je prinesel s seboj lovsko puško. V tem je prišel domov tudi njen mož in se je splazil za hišo, da bi tam zasledil dozdevnega vlomilca. Komaj se je pa prikazal na dvorišču, ko ga je sprejel strel iz puške in v rano se mu je započilo 22 svinčenih zrn. Streljal je sosed, ki je mislil, da je nasul svinca roparju v slavnostni sprejem.

Odkod ima St. Clair avenija svoje ime?

Nekateri naši rojaki imenujejo našo St. Clair avenijo "cesto sv. Klare," kar je napačno. Cesta je dobila svoje ime od teritorialnega groverja St. Clair-ja in je bila izročena prometu leta 1816. Takratna cesta je bila izpeljana od reke Cuyahoga pa do današnje 9. ceste (Erie St.) Takrat je bilo v vasi Cleveland komaj 100 prebivalcev.

Nov grob

Danes zjutraj je umrl po dolgi bolezni Louis Stefančić, star 62 let, stanujoč na 1110 E. 64. St. Pogreb oskrbuje Železnopostojnski zavod. Čas pogreba in drugo bo naznanjeno pozneje.

Še po starih cenah

Mandel's Shoe Store, 6107 St. Clair Ave. naznanja, da prodaja obnavljalno še vedno po starih cenah. Zdaj ima veliko zalogo jenskih vzorcev.

Moskva je v kritičnem položaju

"Svobodna Jugoslavija kliče"

9. oktobra je izšla knjiga dr. Svetislava Petrovića "Svobodna Jugoslavija kliče" ("Free Yugoslavia Calling," by Svetislav Sveta Petrović, translated by Joseph Cizek-Peters; Greystone Press, New York N. Y. 1941.)

V trenutku, ko četniki v Jugoslaviji pišejo nove strani nesmrtnih zgodovine bodoče velike in močne države Jugoslavije ima ameriška javnost priliko spoznati se z zemljo, ki kaže toliko junaštva. Naš znani radio-komentator, dr. Svetislav Petrović, je napisal knjigo o sedanjosti Jugoslaviji "Free Yugoslavia Calling." V svojem delu dr. S. Petrović obtožuje vsakogar, ki je v tem trenutku nasprotnik demokratične zmage a odpušča vsem, ki so v preteklosti tavalj po zmotnih poteh pa so zdaj na strani pravice. On misli, da mora biti človek nad povprečnostjo da bi mogel biti dovolj širokogruden za pravilno presojanje ljudi in dogodkov v času, v katerem živimo.

Ameriški čitalec in jugoslovanski izseljenec bosta našla v tem obširnem delu niz zgodovinskih dogodkov, prikazanih v pogledu častnika Petrovića. Zraven tega se bosta spoznala s trpljenjem bratov Slovanov, s stanjem v Poljski in v Češki. Prečitala bosta neprikrito obtožbo proti Mussoliniju, ki je sokrivec in početnik marsejskega zločina, ki na njegovo sedmo obletnico, 9. oktobra, knjiga prihaja v javnost.

"Free Yugoslavia Calling," "Svobodna Jugoslavija kliče" je prinos jugoslovanskega razumnštva k znaku "V" za victory, in prvo jugoslovansko književno delo v tem pogledu. Zaslužila je Jugoslavija da je to odlično delo posvečeno njej.

O pokopini Joseph Puglu

Kot smo že včeraj na kratko poročali je umrl v Marine bolnišnici rojak Joseph P. Pugl, star 48 let. Stanoval je na 15813 Trafalgar Ave. Rojen je bil v Leadville, Colo. Tukaj zapuščala žalujejo soprogo Mary roj. Bolden, siena Jamesa in hčer Betty. V Pueblo, Colo. pa zapuščala mater Ano, brata Rudolfa in sestro Mary. Bil je član Army & Navy union, East Cleveland Garrison 265. V prvi svetovni vojni je bil v taborišču Custer, Kansas. Pogreb bo v soboto zjutraj ob 9:30 iz Svetokovega pogrebnega zavoda, 478 E. 152. St. v cerkev Marije Vnebovzete in na pokopališče Kalvarije. Naj počiva v miru, preostalim sožalje.

Slavnost št. 47 SZZ

Podružnica št. 47 SZZ se pripravila na veliko slavnost praznovanja 10-letnice, ki se prične v nedeljo ob treh popoldne v cerkvi sv. Lovrenca, kjer bosta blagoslovljeni slovenska in ameriška zastava krožka. Nato se bo nadaljevalo s programom v SND na 80. cesti. Vsi vežbalni krožki podružnic se bodo udeležili parade.

Cerkniško jezero 59 SDZ

V četrtek 16. oktobra bo seja društva Cerkniško jezero, št. 59 SDZ ob 7:30 zvečer v navadnih prostorih. Članstvo je vabljen, da pride poravnat assessment in pomaga ukrepati o važnih zadevah.

Nemci poročajo, da so samo še 60 milj od Moskve. Nemci skušajo vsejati parašutarje za rusko linijo, toda Rusi jih sproti spravijo s poti. Hitler je poslal slednji top proti Rusom.

Nemci so začeli zdaj s podvojeno silo pritiskati proti Moskvi tudi od severa in so dosegli mesto Kalinin, 95 milj od Moskve ob Volgi. "Rdeča zvezda," glasilo ruske armade priznava, da se bliža odločilni trenutek za rusko armado vzpričo vedno silnejšega pritiska nacijske. Rusi poročajo, da je nemška armada poslala parašutarje za rusko fronto, toda Rusi so z vsakim takoj obratili.

Nemško poročilo trdi, da je nemška armada dosegla Možajsk, 60 milj zahodno od Moskve, na jugu je pa zasedla mesto Tula, 100 milj od Moskve. Nemci trdijo, da so v gigantskih bitkah pri Brijanskiju in Vjazni zajeli 560.000 Rusov, 888 motornih vozil in 4.133 topov. Nemci v teh sektorjih tako dobro obvladujejo položaj, da so lahko poslali na sto tisoče vojaštva dalje proti Moskvi.

Ceste v Moskvi so natrpane naroda, ki beži iz mesta proti vzhodu. Vsak, kdor ni potreben za obrambo, je na poti iz mesta.

Nek vojaški strateg v Londonu izjavlja: "Hitler je prvič v dveh letih poslal vsak top in tank v boj. Ako se mu ne posreči zavzeti Moskve ali uničiti ruske armade v tem zadnjem pogonu (in to mu prav lahko spodleti), bo Nemčija brez moči do spomladi in bo tudi izgubila vojno."

V Londonu so še vedno prepričani, da bodo Rusi ubranili Moskvo. Ako se jim pa ne bo posrečilo, se bodo vzhodno od Moskve težko branili Nemcem.

Rusi priznavajo, da hočejo Nemci zasesti Moskvo za vso ceno, toda ruska armada še vedno upa, da jo bo rešila. Moskovsko časopisje pozivlje vse prebivalstvo naj brani Moskvo na enak način, ko brani civilno prebivalstvo Leningrad ob strani armade.

Iz raznih naselbin

Chicago. — Te dni je v bolnišnici za srčno hibo umrl rojak Jos. Duller, star 46 let, ki je stanoval na naslovu 2233 No. Central Ave. Zapuščala žena, hčer, mater, šest bratov in tri sestre.

Glencoe, O. — Dne 30. septembra je v Warnocku umrl Louis Perić, star 57 let in rojen v Ostarji na Hrvaškem. V Ameriki je bil 35 let in tu zapuščala žena štiri sinove, tri hčere in brata.

Farrell, Pa. — Dne 5. t. m. je tu umrla za kapjo vdova Margareta Persin, stara 66 let in rojena v Zibešah pri Logatcu na Notranjskem. Zapuščala tri hčere.

Kemmerer, Wyo. — Dne 9. oktobra je v tukajšnji bolnišnici umrla Josephine Zakotnik, stara 55 let in rojena v Igu pri Ljubljani. Pred nekaj leti se je s svojo družino vred priselila semkaj iz Minnesote, kjer je družina bivala dolgo let. Tukaj zapuščala moža in štiri sinove, enega sina v ameriški mornarici, v Michiganu hčer in v Minnesoti brata.

MANJŠE ZNAMKE BI PRIHRANILE DENAR

New York.—Raymond Lowy, ki dela načrte za ladje, apelira na vlado, naj izdeluje znamke manjše oblike. S tem bi se prihranilo milijone dolarjev na leto.

Katoliška duhovščina je proti vojni in proti pomoči Rusiji

New York, 15. okt.—Uradni Catholic Directory je razposlal na 34.616 katoliških duhovnikov širom Zed. držav sledeči dve vprašanji:

1. Ali ste zato, da se Zed. države udeležijo vojne izven zahodne hemisfere?

2. Ali ste zato, da Zed. države pomagajo komunistični Rusiji?

Na prvo vprašanje je odgovorilo 13.155 duhovnikov in 12.038 jih je odgovorilo z "ne."

Na drugo vprašanje je odgovorilo 11.860 duhovnikov z "ne."

Kardinalom, nadškofom, škofom ter vojaškim kaplanom se teh vprašanj ni stavilo.

Davek na avto bo lahko plačati

Washington, D. C. — Drugo leto bo moral vsak lastnik avtomobila plačati federalni davek v znesku \$5.00. Vsak lastnik avta bo dobil po pošti tozadevno listino, katero mora izpolniti in odposlati z denarjem do 1. februarja. Vlada bo dala pri tem olajšavo, da bo vsak lahko plačal to v dveh obrokih in sicer do 1. februarja \$2.09, do 1. julija pa \$2.91. Od davčne oblasti bo dobil posebne vrste znamko, ki jo bo moral nalepiti na avto v znak, da je davek plačan.

Tovarna obratuje v okrajnem poslopu brez najemnine

Jake Blackman, ki obratuje Empire Blackman Barrel Co. v poslopu na 2548 Broadway Ave., ki je last okraja Cuyahoga, ni v enajstih letih plačal še nobene najemnine. Blackman pravi, da je vedel, da je poslopje last okraja, toda ker ga ni nihče tirjal za najemnino, je tudi ni nikomur vsiljeval. Okrajni komisarji so kupili to poslopje leta 1930 za \$33.580 za nameravano cesto tam mimo. Načrt se ni izvedel in na poslopje se je kar pozabilo. Blackman je pripravljen plačati zaostalo najemnino za šest let nazaj, po \$25 na mesec, kar je sramotno nizka cena za 8.000 štirinajskih čevljev prostornine.

Praznovanje 4. letnice

James in Pauline Zupančič, ki vodita prijazno gostilno na 5379 St. Clair Ave., znano pod imenom Pauline's Tavern, vabita v soboto večer vse znanke in prijatelje na praznovanje 4. obletnice, kar sta v teh prostorih. Bosta prijazno postregla z raznimi dobrotami.

Vojak na dopustu

Za 10 dni je prišel na dopust Frank Pikš iz Louisiane k svojim staršem Mr. in Mrs. Mike Pikš, 1383 E. 53. St.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

1117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po razpisalnih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka 10c.

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carrier, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 10c.

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88 No. 242 Thur., Oct. 16, 1941

Apel na naše volivce

Pred nekaj dnevi smo priobčili v našem listu statistiko glede udeležbe pri primarnih volitvah, kot jo je pronašel po natančnem čenkanju Lauschetov kampanjski odbor. Številke pokažejo, da se je komaj 65% slovenskih registriranih volivcev udeležilo primarnih volitev. To pomeni, da bi bil dobil naš kandidat Frank Lausche na tisoče več glasov, če bi se bili vsi naši volivci zavedali svojih državljskih dolžnosti.

Ne trdimo, da so bili samo naši volivci tako malomarni. Ne, volivni imenik kaže, da so se pri vsej tej slabi udeležbi naši državljani odzvali v večjem številu, kot volivci drugih narodnosti.

To je v čast in priznanje onim, ki so šli volit. Ne dela pa časti onim, ki se iz tega ali onega vzroka niso toliko potrudili, da bi zmudili tistih par minut, stopili v volivno kočico in napravili križ pred imenom Franka Lauschet.

Gotovo je, da vsi ljudje nikdar ne volijo. Pri tem je treba upoštevati razne važne vzroke, ki jim onemogočajo udeležbo pri volitvah. Pri nekaterih boleznih, pri drugih delu, pri tretjih kak drug važen vzrok, ki je pred volitvami nepredviden.

Vemo pa, da jih je od teh 35%, ki niso volili, še jako mnogo, ki bi bili pravi lahko volili, če bi bili hoteli. Najbrže bomo uganili, če trdimo, da jih večina teh ni šla volit, ker so bili trdno prepričani, da bo Lausche nominiran tudi brez njih glasu. Res je bil, toda k temu so pripomogli samo tisti tisočeri, ki so mislili, da brez njih glasu Lausche ne more biti nominiran. To je pa tisti politični glas vesti, ki bi moral siliti vsakega volivca na volišče. Kdor bo poslušal ta glas, bo imel po volitvah sladko zavest, da je storil svojo dolžnost, pa naj bo potem izid volitev že tak ali tak.

Slovenci, državljani! Veliko vas je, ki ste poslušali naš apel, ko smo vas prosili, da greste volit. Ponovno apeliramo na vas, da storite isto pri glavnih volitvah 4. novembra. Prepričani smo, da bo malokdo od teh, ki so voili 30. septembra, ostal doma 4. novembra. Na te se lahko popolnoma zanesemo in na te se s polnim zaupanjem zanaša tudi Frank Lausche. Naš apel gre zdaj tistim, ki pri primarnih volitvah niso glasovali. Na te apeliramo, na te apelira Lausche, naj žrtvujejo tistih par minut in naj mu pomagajo do zmage.

Pri primarnih volitvah ni bila borba tako težka, ko je bilo pet kandidatov. Vse nekaj drugega bo pa 4. novembra, ko bodo morali clevelandski državljani odločevati med dvema kandidatom, od katerih eden je Frank Lausche. Zdj bomo pa morali napeti vse sile in dati Lauschetu vsak slovenski glas, če mu hočemo priboriti zmago. Ako bo poražen naš kandidat, bo to slabo spričevalo za Slovence, če se bo pokazalo, da jih je veliko ostalo na volivni dan doma.

Upamo, da ga ni Slovence, kateremu bi bilo vseeno, če Lausche zmaga ali ne.

Da se ne pozabi...

V dokaj slučajih so ti podeštati poneverili denar iz občinske blagajne, toda v niti enem slučaju se ni primerilo, da bi se morali radi tega zagovarjati pred sodnijo. V posebno kričevih slučajih je bil podeštast prestavljen v kako drugo občino, kjer je nadaljeval s svojim početjem, dokler ni bil prestavljen zopet kam drugam.

Namen fašistične vlade, da bi združila manjše občine v večje je imel samo en cilj: kolikor mogoče hitra prilagoditev in poitalijančenje Slovanov v Julijski Krajini. Ob času okupacije je bilo v Julijski Krajini 249 občin. Po aneksijski Reke jih je bilo še 250. Ob koncu 1930 jih je bilo le 131 in sicer v goriški provinci 42, v puljski 40, v tržaški 30, v reški 15, 2 v zadrski in 12 v stari provinci Udine.

Tako je bila slovenska manjšina, čeprav je tvorila večino prebivalstva v Julijski Krajini, izključena od vsega zastopstva v parlamentu, in enako od pokrajinskih in občinskih uprav. Z razpustitvijo slovenske politične družbe "Edinost" v Trstu, ki se je potegovala za pravice slovenskega naroda v Trstu vse od leta 1874 in se je potegovala še nekaj časa po vojni za pravice Hrvatov in Slovencev v Julijski Krajini, so Slovani izgubili zadnji ostanek politične svobode. To se je zgodilo 19. septembra 1928.

Glasom statistike, ki jo je zbral Guido Ruberti, šef v ministerstvu za vzgojo in to na podlagi uradnih virov, je bilo v Julijski Krajini (izvzemši Reke) leta 1913, 321 slovenskih in 167 hrvaških šol, torej vsega skupaj 488 slovanskih šol. Te šole so imele 942 razredov, 677 slovenskih in 265 hrvaških.

V te šole je pohajalo 46,671 slovenskih otrok in 20,281 hrvaških, torej skupaj 66,952 šolske mladine. Na teh šolah je bilo 1,350 učiteljskih moči, 1001 slovenskih, 343 hrvaških. Število šol je pa še vedno raslo, ker je bilo v Istri še vedno mnogo otrok, za katere ni bilo šol. To je bilo pa radi mahinacij italijanske manjšine, ki je imela v bivši Avstro-Ogrski glavno besedo, vsled česar je bilo skrajno težavno dobiti vladno dovoljenje za zgradbo kake nove slovenske šole.

Glasom trditve dr. Barbiča, ki je bil takrat šolski nadzornik, je bilo v šolskem letu 1913-14 v Istri 10,000 slovenskih in hrvaških otrok, ki niso hodili v šolo iz enostavnega vzroka, ker zanje ni bilo šol na razpolago.

BESEDA IZ NARODA**Iz Girarda**

Girard, Ohio.—V Jugoslaviji teče kri v potokih in te stranske novice čitamo skoro vsak dan v naših slovenskih časopisih. Kar počenjajo nemške vojaške podivjane kohorte nad našim ubogim narodom, se sploh ne da popisati.

Vsi, ki smo se izselili iz naše mile in nepozabne Slovenije, imamo še vedno v srcu iskro žareče ljubezni do svoje rodne grude in do svojih staršev, bratov in sestra. Zato pa tudi danes, ko dobivamo poročila, kaj kruti sovražnik počenja z našimi dragimi, ki ne zahtevajo drugega kot mir in pravice do svoje rodne grude, katera jim je bila odločena po božji volji, ne moremo tega mirno gledati.

Da pa vsaj nekoliko olajšamo gorje našim v domovini, smo ameriški Slovenci edini, ki lahko kaj storimo v tem pogledu. Vsi že veste, da so naše podporne organizacije postavile temelj za pomožno akcijo, da se tem potom zbirajo prispevki za pomoč našim dragim, ki čakajo odrešitve od nas. Ravno danes, ko to pišem, nas je posetil naš dragi prijatelj in narodni delavec g. August Kollander in nam je prinesel vstopnice za opereto "Cigan baron," ki je bila predzadnja nedeljo sijajno vpriporjena v Slovenskem narodnem domu v Clevelandu. Povedal nam je tudi, da je Glasbena matica sporazumno s svojim pevovodjem Anton Šubljem in ostalega odbora za pomožno akcijo določila, da se ta opereta ponovi v nedeljo 2. novembra, ob treh popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Zato se je pa tudi naša naselbina zavzela in smo se odločili, da se tudi mi udeležimo te predstave s posebnim busom, kajti Glasbena matica podari to predstavo za pomoč našim trpečim v stari domovini.

Dragi rojaki, sežite takoj po vstopnicah, katere lahko dobite pri meni ali pri Mrs. Theresi Lozier. Vstopnice so po dolarju. Ker je čisti preostanek te operete namenjen v pomoč našim trpečim v stari domovini, upam, da ne boste odrekli te pomoči. Imeli bomo krašno zabavo polno duševnega uživanja od te prelepe Straussove operete "Cigan baron." Torej sežite po vstopnicah pravočasno.

John Dolčič

Od podružnice št. 47 SZZ

Dne 17. junija je minilo deset let, odkar sta naši zavedni članici Mrs. Helen Tomažič in Antonija Dolinar zbrali lepo število žena in deklet v naši naselbini, s katerimi se je ustanovila nova podružnica št. 47 Slovenske ženske zveze. Na decemberski seji smo osvojile sklep, da ker so poletni dnevi prevročni za prireditve programov v dvorani, smo sklenile, da praznujemo desetletnico v nedeljo, 19. oktobra. Ta dan je zelo pomemben ne samo za članice naše podružnice, pač pa za vse Slovence.

Naša podružnica ima tudi svoj večerbalni krožek, v katerem je sedaj 15 mladih deklet in bodo praznovala svojo petletnico z nami, zato bodo v nedeljo nastopile v novih uniformah ter kot zavedne ameriške Slovence, bodo ta dan dale blagosloviti ameriško in slovensko zastavo.

Ako vzamemo v poštev vedno večje število šol v Istri, lahko trdimo, da je bilo v novembru 1918, ko so Italijani zasedli Julijsko Krajino, tam najmanj 541 slovanskih šol in da je pohajalo v te šole najmanj 80,000 slovanskih mladeži. V tem številu pa še niso všteti otroci v hrvaških šolah na Reki, Zadru ali na otoku Lastovo.

s katerimi bodo pozneje nastopale v javnosti. S tem bodo pokazale javno, da se poleg svoje ameriške zastave ne sramujejo pokazati svetu, da so obenem tudi še zavedne Slovence in da se po njih žilah še vedno pretaka slovenska kri...

Torej ta dekleta bodo imela svojo prvo slavnost, zato pa vabimo vsa društva, njih zastopnike in zastopnice ter posameznike, da nas ta dan prav gotovo posetite ob pol treh popoldne. Zbirališče bo pred Slovenskim narodnim domom na 80. cesti, odkjer se bo razvila povorka do cerkve sv. Lovrenca.

Da bomo pa bolj po taktih stopali, bodo fantje godbe sv. Lovrenca preskrbeli za vselej koraknice, da bo šlo vse po zraku in še na kurja očesa bomo pozabili. Parada bo gotovo lepa, ker se je že odzvalo več sosednjih večerbalnih krožkov v pestrih uniformah, kar bo pač lepo videti. Zato pa ne zamudite te prilike.

Ob treh bo blagoslovitev in dekletom bodo podeljeni zvezni drogovci. Nato pa bo v dvorani podan skrbno izbran program ter predstavitev častnih gostov društvenih zastopnikov in zastopnic.

Zvečer točno ob sedmih pa bo podan zopet lep program, pri katerem bo sodeloval dramatični odsek podružnice št. 25 Slovenske ženske zveze, ki nam bo podal zelo veselo igrice "Ugodna zamenjava." Nam članicami je bilo že naročeno, da si za ta večer opasamo močne pasove, da katera ne poči od smeha.

Nastopilo pa bo tudi več pevcev, ki nas bodo s svojimi glasovi in lepimi slovenskimi pesmicami popeljali v našo milo domovino. Zaigrano pa nam bo tudi par lepih piano solo. Gotovo pa bo bolj natančen program opisala naša desetletna tajnica, Helen Tomažič, ker smo ji članice poverile, da se zavzame za celoten program.

Prosim pa vas članice, da boste gotovo vse navzoče ta dan pri vsem. Za ta dan naj možički kar malo potrpe, če jim ne boste mogle tako postreči kot bi oni radi. Zvečer jih pa nikar ne pustite doma, čeprav čez dan ne bodo hoteli biti z nami. Zjutraj ob pol osmih se udeležite sv. maše, ki bo darovana za vse žive in mrtve članice naše podružnice, popoldne ob pol treh pa korakanja in cerkvene pobožnosti, potem pa v dvorani, ko bodo naše kadetke podale svoj program. Kar se tiče postrežbe za lačne želodce in žejna grla, bo pa že gospodinjski odsek prvovrstno poskrbel, seveda za žejne bodo skrbeli pa naši možički, da ne bo kdo žeje trpel.

Naš program za zvečer je določen za dve uri, od sedme do devete ure. Posetilo nas bo več odličnih oseb, katerih vsak bo spregovoril par besed. Tudi naš bodoči župan, spoštovani g. Frank J. Lausche nam je obljubil, da bo ta večer med nami.

Po tem programu pa bo ples, za katerega bodo igrali Krištof bratje vesele poskočnice. Z njimi pa nam bo Miss Louise Zidanić zapela par pesmic, da je zabava tudi za tiste, ki jih ne veseli ples. Skušale vam bomo z vsem kar najbolj postreči in vas zadovoljiti. Naš odbor se že dalj časa trudi, da bo vse točno in pravilno pripravljeno. Če bi naše članice videle, da je kje potrebna kakšna pomoč, primite za delo in pomagajte v dvorani, saj smo vse eno in gre

za vse za enako korist.

Ako kdo morda želi vstopnico vnaprej, jo lahko dobi pri vseh odbornicah in tudi pri posameznih članicah. V dvorani pa bo z sedeži tako, da kdor prej pride, prej melje. Prijazno tudi vabimo vse članice sosednjih in daljnih podružnic, da nas posetite na ta dan in ob enaki priliki vam bomo obisk radevolje povrnile.

Ne bom vam več popisovala, le kar pridite in se sami prepričajte kaj in kako bo, kaj se zgodilo, ko sta gospodar in konj oba naenkrat zbolela in kako sta po padarju zopet ozdravela. Na veselo svidenje vam kliče,

Mrs. Louise Zidanić, predsednica.

Iskreno vabilo

V nedeljo, to je, 2. novembra, bodo naši najboljši pevci in pevke igralci in igralkice zbor Glasbene matice pod vodstvom g. Anton Šublja ponovili opereto "Cigan baron," katero smo videli in slišali predzadnja nedeljo. Ta opereta nam bo gotovo ostala za vedno v spominu. Peli in igrali so tako lepo, da so sami sebe prekosili.

Med ljudmi sem slišala pogovore in šepetanje, da bi to predstavo želeli ponovno videti. Torej, dragi rojaki, sedaj se nam zopet nudi prilika, ker ta opereta bo ponovljena in kaj mislite, kam bo pa šel čisti preostanek te predstave? Nikamor drugam, kot za naše drage in trpeče rojake tam onstran morja, ki nas kličejo na pomoč in ki sklepajo roke k Bogu, da bi nam otajal tukaj v tujini srce in bi se jih tako spomnili in jim pomagali.

Komu bi se ne krčilo srce, ko čita razna poročila, kako naš nesrečni narod tam trpi zaničevanje in zasramovanje. Goli so in lačni, pregnani iz svoje rojstne domovine, iz svoje drage hišice, kjer jim je tekla zibeljka, v kateri jih je zibala skrbna mamica in jim pela uspavanko.

Torej, dragi rojaki v tej svobodni deželi, usmimo se jih, saj imamo še dobro srce, da celotno pomagamo takim, ki sicer niso naši, a so potrebni pomoči, torej bomo sedaj, ko nas kličejo naši očetje, matere, bratje in sestre gotovo že toliko bolj odprti rok in srca, da pomagamo tudi njim, ki so tako potrebni naše pomoči.

Pridite v nedeljo, 2. novembra, v Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. k opereti "Cigan baron." S tem boste sami imeli nekaj lepega duševnega uživanja in obenem pa boste pomagali revežem v stari domovini. Napolnimo ta dan veliko dvorano Slovenskega narodnega doma do zadnjega kotička. Pokažimo s tem, da jih še ljubimo in da radi žrtvujemo, če potreba, tudi zadnji cent v njihovo pomoč.

Najbolj pa priporočam, da se udeležite te predstave tisti, ki ste še tako srečni, da imate tam doma mogoče še živega očeta ali mater, brate ali sestre. Pridite, ker tako boste pomagali njim, ki jih ljubite in ki vaše pomoči potrebujejo sedaj bolj kot kdaj prej. Saj se bodo pevci žrtvovali in potrudili

li ter nam pokazali kaj znajo in obenem pa bodo vse to žrtvovali za naše tam onstran morja. Vsem pevcem in igralcem že vnaprej kličem: Bog vam stotero povrni za vaš velik trud! Ne bomo vas pozabili in kadar boste zopet kaj vpriporili, se bomo gotovo vsi odzvali in vas prišli poslušati in seveda tudi pomagati k vaši blagajni, saj ste pokazali, da Glasbena matica že prekaša samo sebe.

Torej, še enkrat vas vabim, pridite gotovo, pustite ta dan vse na stran in naj vas ne strahajo slabo vreme ali kak drug izgovor. Nikar ne zamudite te prilike! Zavedajmo se, da kar bomo žrtvovali ta dan, bo v veliko pomoč našim trpečim v stari domovini, ki nas kličejo in prosijo pomoči, čeprav jih mi ne slišimo s svojimi ušesi, pa jih sliši Bog. Pridite rojaki in rojakinje, z eno vstopnico boste pomagali mogoče očetu, materi, sestri ali bratu za en koro kruha. Samo pomislimo, kolikrat vržemo marsikateri dolar za nepotrebne reči in sedaj pa, ko je pomoč tako nujno potrebna, pa naj bi bili trdosrčni in preslišali klic trpečih? Nikakor ne! Pridimo in žrtvujemo vsak po svoji moči.

Tončka Jevnik

Srebrni jubilej

Leta res hitro minejo in šele, ko jih začnemo šteti pridemo do spoznanja, koliko jih je že minilo. In zlasti pri naših družtvih pa leta naravnost bežijo pred nami, kar naenkrat jih poteče, kar četrto stoletja in takrat je pa že naša dolžnost, da se ustavimo vsaj za en dan in ga posvetimo praznovanju. In tak dogodek bomo praznovali prihodnji mesec članice društva St. Clair Grove št. 98 Woodmen Circle, ko bo našo žensko društvo slavilo srebrni jubilej ali takorekoč pet in dvajsetletnico, odkar je bilo ustanovljeno.

Prvi sestanek za ustanovitev tega društva, ki spada k ameriški organizaciji, katere glavni stan je v Omaha, Nebraska, je bil sklican na pobudo g. Frank Zakrajšeka (ki je takrat imel trgovino z bicikli na 66. cesti in St. Clair Ave.) in na vneto delovanje Mr. William Bodekerja, ki je bil organizator za Woodmen Circle organizacijo. Vršil se je na stanovanju Mr. Zakrajšeka, na katerem se nas je zbralo okrog 16 žensk. Od teh nas je še nekaj pri društvu, druge pa snivajo večni sen.

Društvo je dobilo takoj v začetku marljive odbornice, ki so šle pridno na delo, da nas je bilo v par letih preko sto članic. In ker smo imele agilne odbornice smo se tudi pridno udeleževale v vseh narodnih akcijah. Zato je bilo naše društvo vedno poznano kot eno izmed naprednih vrst.

Spodaj podpisana sem bila na prvem sestanku izvoljena za podpredsednico, v katerem uradu sem se nahajala do leta 1925 in takrat prevzela mesto predsednice in uradovala v tem položju do leta 1938. Tako sem imela precejšen vpogled v poslovanje tega društva in lahko s ponosom poročam, da smo pri našem društvu vedno bile vnete delavke za organizacijo kot za povzdigo našega naroda med Amerikanci. Dobro smo se zavedale, da so naše slovenske organizacije prve vredne naše pozornosti tako obenem smo videle potrebo, da imamo zastopstvo tudi pri ameriških organizacijah in na ta način pokazati drugim narodnostim, da smo v tej deželi v prvi vrsti kot dobre državljanke in kot take nam je sveto vse kar je za korist naše velike dežele Amerike in smo čutile, da je naša dolžnost doprinesiti svoj delež k celoti ali kot pravi Amerikane v ta veliki "melting pot" vseh narodnosti.

Torej to naše društvo St. Clair Grove je dobilo svoje ime po naših glavni cesti St. Clair Ave. je v resnici edino društvo v naselbini, da je podeljeno po naši glavni cesti v ameriški metropoli. In zato bile večkrat vprašane, kaj stavlja naše ime, namreč, da smo se nahajale v drugih imenih in takrat smo vselej poudarile, da se imenujemo po naši cesti in v Clevelandu.

In v soboto, dne 1. novembra bomo pa slavile naš srebrni jubilej na prav lep način. Naš društvo bo vršila v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Ob pol sedmih urah bo slavnostna večerja v polni živečiji ustanoviteljici vsem, ki so delovale za naše društvo. Med nami bodo tudi naši glavni odborniki in odbornice in zelo nas bo veselilo, če priučujoče prav vse članice in članice občin. Vselej smo servirane ob pol semih urah nato se bo pa začela domaća bava in plesna veselica. Nina k večerji je samo 75 centov in za ples pa 35 centov. Mr. Johnnie Pecona, vrstno godbo, ki ugađa vsak kot starejšim plesalcem. Prijazno priporočam vsem našim članicam, da pripeljejo tudi svoje soproge in mače, in posebno pa naše mlade fante, ker našo bavo bodo napravile nekaj zabavnega za naše fante. Fantje v soboto 1. novembra zamudite naše veselice v klubu S. N. Doma.

Veselični odbor se bo pripravil vse najboljše za večerjo in tudi potem, zato si privoščite eno izmed družabnosti med članicami deklet od društva St. Clair Grove št. 98 Woodmen Circle. Klicem vsem skupaj: Pozdravljeni in na srečno veselico, oziroma proslavo našega jubileja našega društva. Vam udana, Jennie Jerić, večletna članica.

Pomota angleškega letalca

Angleški listi poročajo, da je britanski letalec na povratku s poleta na morje, ki je bil namenjen v pomoč potonelim letalcem, prišel v Francosko. Letalec je zopet dvignil in srečno privedel v Francosko. Letalec je povedoval, kako se je na gem nočnem poletu nad morjem vračal v smeri Maršalovih otokov.

Polet je potekal neugodnimi vremenskimi pogoji in letalec se je moral boriti z močnimi vetrovi. Po potonitvi letalca je letalec sklenil, da se vrne v Francosko. Letalec je povedoval, kako se je na gem nočnem poletu nad morjem vračal v smeri Maršalovih otokov.

Anglež ni izgubil poguma in je takoj spet pognal letalec. Kar se mu je posrečilo, če, ker ga kmetje niso puščali. Preden je truma, hlače, prišla do letala, se je letalec čutil nekoliko strelom, ki je letalec srečno ušel in nekoliko minutah spet letalec je obkrožil letalec. Letalec je približal kmetje in letalec sprehajal v volverjem. Izkazalo se je, da je to pot pristal na skalah ter tako reši letalo sovražnikovih stva.

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Mays

—! Soteske, ožine, raz-
vobe zaprti prostori so
bili na mojih potovanjih
čisto sumljivi, posebno še, če
sem zaupal ljudem, ki so me
svojimi ali če je bil sovraž-
nik na boljšem le tisti,
na prost razgled na vse
in razen tega, — kako
velikega prostora v ozki razpoki
se odrasli moški? In še po-
nam misli v njej —
je menda opazil, da se
njegova "hiša obiska"
Pohitel je, da nas
je res hiša obiska! Raz-
se razširi v sobo in v njej
bomora za več ko deset lju-
del naprej, vstopite za
selica.
Dobro, da prej poskrbimo
kamele!" sem prosil.
Nevoljen je odgovoril:
pod meniš, da ne poznamo
dolžnosti do gostov? In
gostov nam prepustili skrb za
jedno žival?
Če ljudje bodo napojili
in vam napolnili meho-
rogi in ga, če bi bili še
njegovo gostoljub-
in ker je sam stopil na
votlino, res nisem uvidel,
da se branil. Če je preža-
rost na nas v skali, se
sam podajal v njo in ni
mogel izmuzniti, ker
sam bil.
Winnetou se ni zaupal.
"Kaj pa ne?" je sumljivo
vprašal. "Kaj pa ne?" je
izginil šejh v raz-
"Ali pojde moj brat za
pa ne? Saj je šejh
je nas misli prevariti?"
vzamemo s seboj."
je odločno stopil za
toliko obotavljanja?
bo mislil o nas šejh —?
ljudje —! Za strah
nas bodo imeli! Kar
mo. Orožje smo vzeli s
pri rokah, se mi odkritega
ni bilo treba bati. Pred
srečavo pa me seveda tu-
stirka ni mogla braniti.
razpoke je ležala ali
prav stala čudno obli-
ska. Podobna je bil
narobe obrnjeni ste-
svojih šest stotov je go-
stala, stala pa je na ko-
prav kot bi steklenico po-
na vrat.
mo sem pogledal po čud-
menu, ni se mi zdel sum-
tudi —. Slučajno je
po pobočju in obležal
votline. Je razširila v pro-
votlino, deset ljudi je
je bila v tla pokrita z
pletenu.
votline je ležala pre-
na njej je stala sofa,
akrine je najti v sotarih
najših beduinov. V kotih
votlina nizka, sredi nje
tudi jaz lahko stal po-
čprav sem precej dolg
in hladno je bilo v "hi-
šoj" —! Pravi užitek po
puščavskem solneu.
se sedel k sofi in pova-
ni nas. Posedli smo. Če-
je za nami je vstopil mlad
in nam ponudil v votlih
hladne vode, ki smo jo
zopli. Za njim je prine-
stirki čibuke, poln toba-
kur in posodo z žerjavi-
lastnoročno nam je šejh na-
čel, kar je pomenilo
odlikovanje, lastnoroč-
je prižgal, ponudil vsakemu

Številko 40, prosim!

Skenil sem, da si kupim par
čevljev. Prvič zato, ker sem jih
bil potreben, in drugič je zmeraj
prav, če imaš kak par doma.
To se človek odloči doma, na pri-
mer, pri zajtrku, ko nimaš še
nobenih slabih misli. Slabih
stvari se spomniš šele takrat, ko
se bližaj trgovini s čevlji.

Stvar je ta, da bo treba sko-
raj sezuti desni čevl — in ka-
ko je z luknjo v nogavici? Pre-
cej dobro sem se spominjal, da
sem bil včeraj iztaknil luknjo v
eni svojih nogavic. Rdečica sr-
mu me oblija, ko moram prizna-
ti, da sem se pozabil preobuti in
vzeti sveže nogavice. Potem-
kem sem danes brčkone z včeraj-
šnjimi nogavicami obul tudi luk-
njo.

Zgodilo se ni nič. Pot do trgo-
vine s čevlji še ni bila zato brez-
predmetna. Treba bi bilo le še
dognati, ali je tista omenjena
luknja na desni ali levi nogi?
Prsti na nogah skrbno tipajo
sem in tja in opozarjajo možga-
ne, da niso našli nobene luknje.
Ali sem se včeraj nemara zmo-
til? Ali pa je bilo odkritje te
luknje že staro dva dni? Oboje
bi bilo lahko mogoče. Moja vest
je bila s tem dognanjem precej
olajšana in postavil sem se nared
pred eno od obeh izloč, kjer so
bili moški čevlji razstavljeni.
Ondi so bili na vpogled prav lepi
pari, toda niti enega od njih si
nisem mogel predstavljati na
svojih nogah. Mogoče bodo ime-
li notri in trgovini kaj bolj pa-
metnega, sem si dejal, in sem
vstopil.

Gospodična, ki se je koj pobri-
gala zame, je naredila jako do-
brohoten, da celo tak vtis, ki člo-
veku izlaha odpušči luknjo v no-
gavici. Moje srce je bilo že
olajšano in veselo, dasi sem se,
tako rekoč podzvestno, koj za-
vedel, da imam brez dvoma luk-
njo v desni nogavici.

"Izvolite sesti," me je pozva-
la gospodična in se je ponižno
usedla k mojim nogam. Midva
sva tvorila lično skupino za ka-

kega fotografa, dasi se nekaj se-
kund prej niti poznala nisva.
Položil sem levo nogo na pruči-
co — zaradi varnosti. "Ali ne
bi dali desne noge?" me je opo-
mnila gospodična in me pogleda-
la z dvema temnomodrima očes-
soma. "Ker je desna noga več-
del večja." — "Ali to mora bi-
ti?" — "ni da bi moralo," se je
gospodična zasmejala, "a nava-
dno je že tako." Pri tem je leva
noga že napravila prostor des-
ni nogi, ne da bi bil to prav za
prav hotel storiti. Besen sem bil
na svoje neposlušne noge. Kar
divji!

S spretnimi prsti mi je gospo-
dična odvezala čevlji, ko da bi
bila vredna razvezati mi jerme-
na mojih sandalov!

"Kakšno številko imate?" —
"Stirideset, prosim," sem dejal.
Nekoč tega se še dobro spomi-
njam, mi je bilo v čevljih št. 41
jako prijetno. Prodajalka me je
bila takrat potolažila, češ "to je
majhna številka 41." Če pa ima-
jo v tej trgovini tudi majhne in
velike številke 41, mi pa ni bilo
znano. Nekakšna gizdavost in
nečimurnost me je napotila, da
sem si izvolil številko 40.

Skrbno mi je gospodična sne-
la čevlji z noge. Bolj skrbno bi
ne bilo moči niti breskve olupiti.
Medtem ko je gospodična v no-
tranjosti čevljev preiskavala
skrivne znake, so se moji pogle-
di sprehajali po rjavi nogavici.
Na palcu je bila zakrpna — od-

Zdaj je potekalo vse kakor na
zborci. Prvi par, čigar desni za-
stopnik je bil zdrknil čez mojo
naluknjano peto, je bil muhasto
storjen iz dvojnatga usnja. Na-
šobit sem zgornjo ustnico, kakor
sem bil nekoč videl v kinu, nar-
kar je gospodična koj pripomni-
la: "To je le zaradi te številke."
— Velikost je bila popolnoma
pravšna, iz česar sem spoznal, da
je bila to številka 41 večje vrste.
Vendar sem bil toliko brihten,
da nisem povpraševal po tem.

Drugi par je povsem ustrezal
mojemu okusu. Bil je preprost
toda trpežen, in čim sem imel te
čevlje na nogah, mi je bilo do-
bro pri srcu, zakaj moški v no-
gavicih so nekaj jako bedaste-
ga. "Ali bi napravili nekaj ko-
rakov?" me je gospodična vpra-
šala. Sicer sem jako udobno se-

del, vendar sem vstal in dva ko-
raka stopil naprej, se obrnil, su-
nil v drugo prodajalko in stekel
dva koraka nazaj. Gospodična
je še zmeraj želela na pručici in
je upirala svoj pogled v nove
čevlje starega očeta. "Ali niso
preširoki, ko imate takšno ozko
nogo!"

Prsa so se mi od ponosa vbo-
čile zaradi tega priznanja. Saj
nisem niti vedel kakšna dragoce-
na tvorba da so bile moje noge!
Čeprav sem čutil da bi bil izlah-
ka vtaknil v vsak čevlji po šest
prstov, ne da bi me bilo kaj ti-
ščalo, sem zatrjeval, da niso čev-
lji nikdar preveč široki da so mi
popolnoma prav; izvrstno.

"Zdaj pa še brž k aparatu, da
presvetlimo čevlji z nogo," je re-
kla gospodična in me odvedla k
rentgenovemu aparatu v kotu.
Se tega je bilo treba! "Hvala,
mislim, da bo zares ni potrebno."
Tista luknja, ki sem jo bil tako
skrbno skrival, bi bila zdaj brez-
obzirno razodeta!

"Ali jih obdržite kar na no-
gah? Ali pa..." Prekinil sem
jo: "Seveda jih kar obdržim.
Prosim, da mi stare čevlje zavi-
jete." S tem sem preprečil po-
slednjo priliko, da bi se bila po-
kazala luknja v desni nogavici.

Sele čez kaka dva kilometra
čiste hoje po cesti sem začutil,
kako so me novi čevlji okrog pe-
te bridko žulili in drgnili. Le
zakaj prodajalka čevljev tako
malokdaj vedo, kje človeka čev-
lji žuli! Vendar sem moško
prenašal bolečine in nisem na
glas stokal. "Bo že bolje," sem
se potolažil z bodočnostjo.
(Peter Pee.)

26 let v vojnem stanju

Otok Man, ležeč v Irskem mo-
rju, ima v sklopu velikobritan-
ske države poseben položaj, kar
privede včasih do neprosto-
voljne komike. Ima okoli 30.000
prebivalcev, ki imajo iz prada-
nih časov svoj parlament, svo-
ga namestnika z naslovom ge-
neralni poročnik in svak an-
gleške kraljice ter razne privi-
legije. Eden izmed njih je tu-
di ta, da sme otoška vlada sama
napovedati vojno komur koli in
da ni še v vojnem stanju, ako
napove vojno samo angleški
kralj.

Tako je otok Man leta 1914.
napovedal vojno Nemčiji s po-
sebno noto, ob zaključku miru
pa na konferenco ni poslal svo-
jega zastopnika, da bi podpisal
versajsko mirovno pogodbo.
Otoška vlada je bila tedaj ves
ta čas v pravem vojnem stanju
z Nemčijo in ji sedaj ni bilo
treba posebnih note Nemčiji.
Otok je lahko brez pomislekov
poslal 2500 svojih vojakov na
"pomoč kralju Velike Britanije
in Irske," kakor se glasi doti-
ni uradni odlok otoške vlade.
Ker na Angleškem silno spoštu-
jejo stare uredbe, se je kralji-
ca Angleže najbrž zelo vladno
zahvalila "svojemu svaku," ge-
neralnemu poročniku otoka
Mana za velikodušno pomoč in
zavezniško zvestobo.

MALI OGLASI

NAZNANILO
eulidskim posestnikom

Avditor ima vaš denar. Zah-
tevajte plačilo. Pokličite ga na
IVanhoe 2463-W. \$500,000 mo-
ra biti povrnjenega. Udeležite
se seje mestne zbornice v pon-
deljek 20. oktobra.

Išče se stanovanje

Dva človeka iščeta stanova-
3 ali 4 sobe; sta mirna, poštna
in samo pri poštenih ljudeh se
vzame stanovanje. Kdor ima
kaj primerne, naj sporoči na
1187 E. 60. St., zadej. (244)

Hiša naprodaj

Prodaja se lepa hiša na 120.
cesti, severno od St. Clair Ave.
Ima 7 sob in je v zelo dobrem
stanju; garaža za 2 avta. Po-
kličite lastnika MULberry 4240.
(244)

Prijazno vabilo

V soboto 18. oktobra bomo
praznovali četrto obletnico na-
ših prostorov. Za to priliko bo-
mo servirali okusno kokošjo ve-
čerjo od šestih naprej. Prav
prijazno vabimo vse prijatelje
in znance, da nas pridejo obis-
kat. Na razpolago bo izvrstno
pivo in vino, za plesateljine bo-
da na igrali Rhythm Kings.

Vsak petek ribja pečenka in
godba. Se toplo priporočamo
za obisk.

Pauline's Tavern

5379 St. Clair Ave.
James in Pauline Zupančič
lastnika.

Na razvedrilo

Ako si želite razvedrila in
dobre pijače: piva, vina ali žga-
nja, obiščite Welcome Tavern,
984 E. 222. St., Euclid. Vsak
petek in soboto fina godba in
ples. Odprto do 2:50 zjutraj.
Se priporočamo.

Mr. in Mrs. Frank Hribar

Trgovina naprodaj

Dobro obstoječa grocerija in
mesnica na St. Clair Ave., v slo-
venski naselbini se proda radi
bolezni. Hiter kupec lahko dobi
zelo poceni. Naslov izveste v
uradu tega lista. (243)

Gostilna naprodaj

Radi boleznih se proda gostil-
na z D-2 licenco. Vprašajte na
6216 St. Clair Ave. (243)

Lepa prilika

Naprodaj se hiša za 2 druž-
ni, velik lot, 2 garaži; 4 sobe
zgorej in 4 spodej; nahaja se
na E. 145. cesti in Westropp
Ave. Cena \$6.700.

Hiša za 2 družini na 155. St.
in Holmes Ave., 4 sobe zgorej
in 4 spodej, 1 garaža. Cena
\$5.700.

Hiša za 1 družino 7 sob, 3 ga-
raže, na E. 43. cesti, blizu Su-
perior Ave. Cena \$3.200.

Mihaljevich Bros. Co.
6124 St. Clair Ave.
(Oct. 16, 18, 21, 24)

Kokošja večerja

V soboto, 18. oktobra
pri

JERRY ZUPEC

982 E. 207. St.

Svežo pivo, pristno vino
in žganje

Dobra godba za ples

Vabimo vse od tukaj kakor
tudi znance iz Barbertaina.
(243)

FR. MIHČIČ CAFE

7114 St. Clair Ave.

ENdickott 9359
6% pivo, vino, žganje in dober prigr-
zek. Se priporočamo za obisk.
Odprto do 2:30 zjutraj

East 61st St. Garage

FRANK RICH, lastnik
1109 E. 61st St.
HEnderson 9231

Se priporoča za popravila in bar-
vanje vašega avtomobila. Delo točno
in dobro.

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd.
KEmmore 2237-M
EDINA SLOVENSKA IZDELOVAL-
NICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

RE-NU AUTO BODY CO.

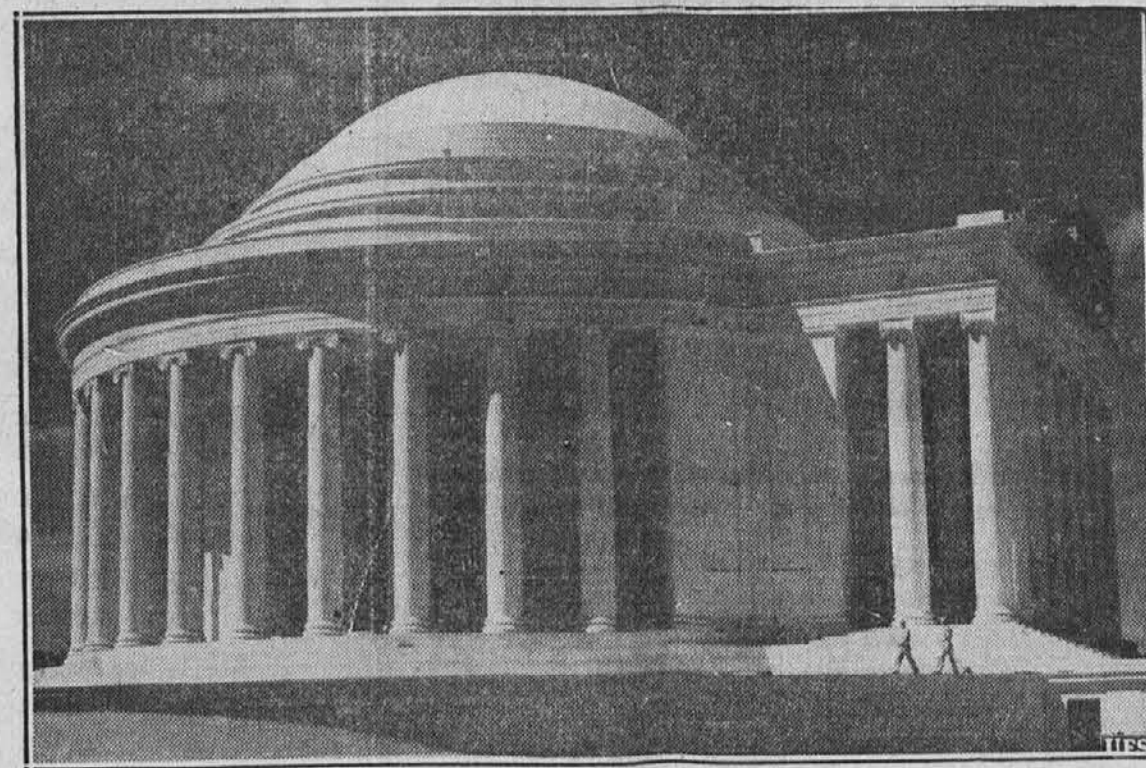
878 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prebarvamo,
da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje.
Welding!
J. POZNIK — M. ZELODEC
GLEenville 3830.

GAIETY BAR INN

16701 WATERLOO RD.

Opoldansko kosilo 20 centov. Vsak pe-
tek ribja pečenka 20 centov. V soboto
kokošja pečenka. Vsak petek in soboto
godba in ples.
Izba finega žganja, piva in vina.
K obilnemu posetu vabita
JOHN TROCK in FRANCES DOLINAR
lastnika.

Velikanski spomenik, ki so ga postavili pokojnemu predsedniku Jeffersonu na Tidal
Basin v Washingtonu, D. C., je že skoro dogotovljen in bo kmalu pripravljen za otvori-
tev, ki se bo vršila v kratkem z velikimi slavnostmi.

Gornja slika nam kaže 18 letno Mary Churchill, hčerko angleškega ministerskega
predsednika Churchilla, ki je vstopila žensko vojaško organizacijo, ki pomaga pri narod-
ni obrambi.

MIRKO BRODNIK:

Ljubezen ne umre

"Tega pa ne bi bil smel storiti, Miha. Kaj bo zdaj iz tega. Trpeli bomo mi, ne on, čeprav je on prišel izzivat."

"Nič se ne bojte," je odvrnil Miha. "Jaz sem to storil in jaz bom odgovarjal. Dobil je samo to, kar je zaslužil. Noben pošten človek ne bi drugače ravnal z njim."

Kačarica je molčala. Vendar pa se je bala, da ne bi zaradi tega nastala še kakšna zdražba.

Toda nekaj dni je poteklo in ničesar ni bilo. Ko se je Podbregar streznil ga je bilo samega sram, da se je tako vedel. Poslej je imela Kačarica mir pred njim.

Nekaj pa je Podbregar le storil. Andreju je pisal dolgo pismo, v katerem je terjalo od njega odgovor za njegovo ravnanje. V njem mu je tudi sporočil, kakšen sprejem je doživel pri Kačarjevih. Seveda pa je zamlčal, da je bil takrat pijan in da so imeli Kačarjevi dovolj vzroka, da so ga postavili pred vrata.

Andrej na to pismo sploh ni odgovoril. Odločil se je, da bo z domom pretrgal vse zveze. Kaj ga je še vezalo nanj? Kaj sta mu pomenila oči in mati, saj mu je bil vsak trenutek, ki ga je preživel doma, muka?

Zato pa je toliko več pisal Mariji. Tudi Kačarice ni pozabil.

Marija je mirno pričakovala svojega dne. Tudi ona je zvedela, da je v domači vasi že znano, kje se nahaja. Toda k sreči iz Zabukovja ni imel nihče toliko poguma, da bi jo prišel obiskat. Podbregar je sicer prvi dan nameraval to storiti, toda potem se je premislil, in je pustil, naj gre vse svojo pot.

Tako je bilo Mariji prihranjeno novo trpljenje. V botri je našla dovolj opore, kadar pa je bila sila največja, jo je potolažilo Andrejevo pismo.

Tudi v Zabukovju so počasi nehali govoriti o Mariji. Vse je prišlo v pozabo in Marije skoraj nihče ni več omenil.

Kačarica je hodila vsak teden obiskovat svojo hčer. Vedela je, da deklet potrebuje nekoga, ki ji bo stal ob strani. Nekega dne je tudi Mariji povedala, kako je sprejela Andrejevega očeta in kako se je obisk končal. Marija je to sporočila Andreju, da je še on na takšen način izvedel resnico. Ko je Marijino pismo prebral, je dejal sam pri sebi: "Prav se mu je zgodilo! Kaj se pa meša v reči, ki ga prav nič ne brigajo."

In s tem je bila zadeva zanj opravljena.

XVIII Najtežja ura

Mariji so tekli dnevi. Preden se je dobro zavedala, je prišel dan, ki ga je pričakovala s takšnim strahom.

Nekega popoldneva, ko je sedela pred hišo, jo je prišlo. Komaj je še prilezla v kuhinjo,

kjer je našla botro pri delu. Omahnila je za mizo in ji tiho rekla:

"Botra, zdi se mi, da je prišla moja ura."

Botra se je prestrašila. "Kaj, že zdaj?"

Marija je prikimala. Potem je dejala:

"V posteljo me spravite, potem pa pojdite po babico. Upam, da še ne bo prepozno. Oh, tako trpim..."

Njen glas je bil tako boleč, da je botra vzdrljela. Hitro ji je pomagala, da je legla potem pa se je oblekla.

In kakor naročena, je prav tedaj stopila Kačarica v hišo.

Botra ji je pomignila, naj stopi k njej, češ da ji mora nekaj povedati, česar Marija ne sme slišati. Kačarica se je prestrašila.

"Morda bo že danes," je rekla botra. "Pazite nanjo. Jaz pojdem zdajle po babico. In, veste, Marija se ne zaveda, da porod ni igračka. Tolažite jo, poguma ji dajte, da ji ne bo prehudo. Saj sami veste, kako je človek v takšnem trenutku potreben moči..."

"Brez skrbi bodite," je šepnila Kačarica in odšla k svoji hčeri. Trenutek nato je bila botra že na poti v vas.

Marijo so zvijali krči. Njen obraz je bil blede, skoraj čisto tuji. Ko je zagledala mater, se ji je mrtvo nasmehnila in prestrašena stisnila njeno roko.

"Mati, tako se bojim. Če bi se kaj zgodilo..."

"Ne boj se Marija," je dejala Kačarica.

"Nič hudega ne bo. Tudi jaz sem morala to pretrpeti, pa me vendar vidiš še tu. Vsako ženo čaka to. In potem, ko boš imela otroka..."

"Samo to me tolaži, mati," je šepnila Marija, ki se zmerom ni izpustila materine roke. "Samo to... O, tako hrepenim po otroku... pa vendar — tako se bojim bolečin."

"Vse mine, Marija," je šepnila mati. "Na Andreja misli, in mnogo laže ti bo..."

"Na Andreja, da," je bolno odvrnila Marija. "Prav danes mi je pisal. Rotil me je, naj mu odgovorim, kdaj pričakujem. Pa mu ne smete pisati, dokler ne bo vsega konec. Nočem, da bi ga skrbelo še to, saj ima dovolj drugih skrbi in težav. Ali mu boste pisali?" je vprašala Marija kakor v vročici.

"Ne, Marija," je rekla Kačarica. "In potrpi zdaj malo, pa v skrbeh ne bodi. Preden bo četrte ure, se bo botra vrnila z babico. Potem boš vsaj v rokah, ki bodo znale prav ravnati s teboj. In jaz bom ostala pri tebi, dokler ne bo vsega konec."

"Ali res, mati? Dosti laže mi bo potem..."

Marija je morala res hudo trpeti. Časih se ji je spasil obraz in bolestno je trznila z ustnicami. Potem ji je za trenutek odleglo. Toda res samo za trenutek. In napadi so postajali čedalje hujši!

"Oh, moj bog, da bi babica le kmalu prišla," je sama pri sebi jadikovala Kačarica.

Tako so počasi tekli minute. Ura na steni je kar stala, tako se je zdela Kačarici, in nihalo se je komaj vsako večnost premaknilo. Kazalci se niso marali ganiti.

"Mati, mati..." je stokala Marija vsa obupana.

Njena roka se je krčevito oprijemala bela rjuhe. Kačarica tega ni mogla gledati. Tako rada bi ji bila pomagala, pa ji ni mogla. In nazadnje, ko že ni mogla več strpeti, je kar pobežnila iz Marijine kamre.

"Mati, kam pa greste?" je

prestrašeno kriknila Marija za njo.

"Takoj se vrnem," je dejala Kačarica med vrati. "Samo pogledat grem ali se botra že vrača."

Planila je čez prag in potem še nekaj korakov po hribu navzdol. Da, hvala bogu, daleč spodaj je videla botro, ki je prihajala z neko žensko. In ta ženska je nosila v roki veliko torbo.

Babica... Kar odleglo je Kačarici. Počasi se je vrnila k Mariji in ji rekla:

"Že gresta..."

Tudi Mariji je bila ta novica kakor odrešenje, čeprav je še dolgo trajalo, preden sta obe ženski stopili v hišo.

In prav tedaj, ko je babica stopila v kamrico, je bilo Marijino trpljenje najhujše. Sirota je bila od bolečin vsa iz uma.

"Pomagajte!" je šepetala skoraj nerazumljivim glasom, ki je bil bolj podoben poslednjemu klicu ranjene živali, kakor človeškemu glasu...

"Takoj bo dobro," je dejala babica, ki je edina v hiši ohranila mirno kri. Poznalo se ji je, da je takšnih opravkov vajena. Odprla je svojo borbo in vzela iz nje nekaj priprav.

"Nič se ne bojte," je rekla

READY TO WEAR

Topcoats and Overcoats

Durable Fabrics 18.95
Wide Choice 22.50
of correct styles 22.50
Plus distinction that only Brazis Bros. can give you.

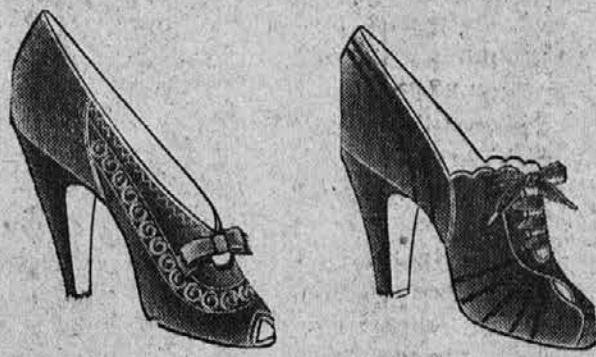
MADE TO ORDER

SUITS, TOPCOATS 22.50
OVERCOATS 27.50

Brazis Bros. Clothes

6805 SUPERIOR AVE.
6122 ST. CLAIR AVE.
15602 WATERLOO RD.

Mandel's Shoe Store

Sedaj vam nudimo novo, najmodernejšo zalogo jesenskih čevljev za vso družino in to po starih cenah.

Okoristite se s to lepo priliko, ker to je vaša zadnja prilika, da dobite našo regularno zalogo.

ZA ŽENSKE:

Air Step ali Fashion Step čevlji

ZA MOŠKE:

Crosby Square ali Jarman čevlji

ZA OTROKE:

Red Goose ali Buster Brown

POMNITE! Vi ste vedno lahko zagotovljeni, da boste dobili pri Mandelnu čevlje, ki se vam bodo perfektno prilagali in obenem fino kvaliteto.

Mandel's Shoe Store

6107 ST. CLAIR AVE.
poleg Grdina Shoppe

Mariji. "Še nekaj trenutkov in vsega bo konec. Vidim, da sem prišla ob pravem trenutku..."

Mariji so bolečine spet popustile, da se je oddahnila. Babica ji je z rutico obrisala hladni pot s čela. Potem je pomignila botri in Kačarici, naj odideta iz kamrice. Le neradi sta obe odšli.

Ko sta bili zunaj, sta sedli v izbi za mizo. Nista govorili, samo priluškovali sta, da bi ujele kakšen glas iz kamrice, ki bi jima povedal, kako se vse razpleta.

"Da bi se srečno končalo," se je izvilo Kačarici iz prsi. Tako se je bala, tako drhtela, čeprav je malo prej ona sama vlivala hčeri pogum in ji pripovedovala, da ne bo nič hudega.

"Dobro je, da Andrej ne ve," je rekla botra. "Marija mu je pisala, da pričakuje šele prihodnji teden. Tako vsaj ne bo preživel vsega strahu, ki ga čuvita midve. Ko bo dobil pisma, bo že vse končano."

V sosedni sobi pa se je Mariji vila v krčih. Zagristi se je morala v ustnice, da ni začela kričati, tuliti. Krči, ki so bili izprva poredki, so postajali čedalje pogostejši, čedalje hujši. V začetku se je med posameznimi napadi vsaj časih lahko oddahnila, zdaj pa ji je vselej le za trenutek odleglo, da je prišla takoj nato nova bolečina, hujša od prejšnje.

"Ali ne bo še konca?" je vzdihnila, ko je spet brez moči, vsa izmučena, onemogla obležala med blazinami.

In res ga ni hotelo biti. Babica je že nagubala čelo in začela premišljevat, ali ne bi bilo najpametnije poslati po zdravnika. Da, če v petih minutah ne bo konca, bo potrebno. Očitno so nastale komplikacije...

In teh pet minut je minilo med novimi bolečinami, med novimi napori, ki pa so bili vsi brez uspeha. Marija je bila že

napol mrtva. Brez izraza so strmele njene oči v strop in ustnice so se ji nemo premikale, kakor bi bile proslile pomoči, pa ne bi bile našle glasu, da bi svoje prošnje povedale.

Tedaj se je babica odločila. Odprla je vrata v izbo in obstala na pragu. Botra in Kačarica sta obe hkrati planili kvišku.

"Ali je že končno?"

"Kako je?"

Babica je samo odkimala in

tiho rekla: "Po zdravniku pojdite! Pa hitro! Težave bodo!"

Kačarico je streslo. Še to po vseh skrbeh, po vsem trpljenju...

Toda premagala je te misli. Videla je botro, ki je že stopila k omari po ruto, da bi šla.

"Ne, jaz pojdem," je rekla. "Saj vem, kje je zdravnik!"

"Utrujeni ste," je dejala botra. "Meni bo pot lažja, saj sem mlajša od vas. In vajena sem hoje."

Toda Kačarica ni odnehala. "Jaz pojdem," je šepnila.

Med tem se je babica že vrnila v kamrico in spet zaprla vrata za seboj.

Kačarica je odšla brez besed. Obup jo je davil. Izprva se je bala, da ne bo zmogla potiti in zdelo se ji je, da je napravila neumnost, ker ni pustila iti botri v vas. Toda ko je pomislila na nevarnost, v kateri se nahaja hči, je pozabila svojo slabost in izmučenost. Obup ji je dal novih moči. Sama ni vedela, odkar je prišla odločnost v njene noge, da je skoraj tekla po hribu navzdol.

"Saj ni daleč," se je

"Kmalu bom tam. Potem vzela voz in pripeljala na ka. Preden bo potekla

že pri njej..."

Toda če bo ta ura prestrašnejša?

Kačarici je mrzel pot. Ne, ne, takšnih misli sme imeti, takšne misli se ji je vendar začelo

ti, da peša, da se premika si kakor polž. O, če bi

tam!

Toda grički in dolinice teli mimo nje in oim se zazdelo, da se mora za njim gričem pokazati in že zagledala nov grč in spet novega.

Sele čez dolgo — zdelo se je, da je minila že cela — je obstala pri prvih hišah.

(Dalje prihodnji)

Coleradska puščava je krog 200 milj in široka največ 50 milj.

Knit 2, Purl 2-

Kadar pletete, ali opravljate drugo delo od blizu, potrebujete pomoč in varstvo vid hraneče svetilke!

● Patriotični prsti pridno pletejo nogavice za vojake; nogavice so boljše kakovosti kot pletene kdaj prej.

Vzrok — večja izurjenost v pletenju in pa natančnost. Posledica — vojaške nogavice se prilagajo bolje in tudi dlje trajajo.

Za boljše pletenje, ali za vsako delo od blizu, kot šivanje ali čitanje, je potrebna dovolj svetlobe, ki ne žari in ki je sorazmerno razdeljena.

Boljša luč vam da boljšo svetlobo, napravi delo lažje in kar je najbolj važno, ščiti vaše oči pred napenjanjem.

Ljudje nad 45

● Ako se ne izognete napenjanju oči, boste skoro gotovo imeli nepravilne oči in posledica bo bolezen kot nervoznost, glavobol, neprebava in drugo. Posebno važno je za osebe nad 45 let, da rabijo dobro luč, kot je Vid-hraneča svetilka. Najmanj 70 izmed vsakih 100 oseb, ki so 45 ali več, imajo pokvarjen vid. Starejši kot ste, bolj gotovo boste imeli očesne nepravilnosti.

Dobre oči potrebujejo Vid-hranečo luč, slabe oči zahtevajo!

Idealen način imeti Vid-hranečo luč v vasi hiši je, ako se rabi Vid-hranečo svetilko, ki je znanstveno začetna po Illuminating Engineering Society.

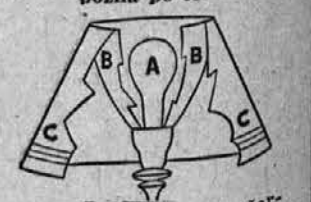
Kupite Vid hraneče svetilke

● Vid-hraneče svetilke vam zagotovijo pravo svetlobo, pravilno razdeljeno, brez kvarnega žarenja ali senc. Dobi se jih v dolgih, namiznih in modelih za pisalne mize in to v stotinah krasnih vzorcev. Dobijo se v vzorcih, ki se krasno prilagajo vsaki dekoraciji in cene prično zelo nizko. 1942 Vid-hraneče svetilke so zdaj napredaj v trgovinah. Ogledajte si jih in dobite si vsaj eno Vid-hranečo svetilko zase in eno za vsakega člana vaše družine.

THE ELECTRICAL LEAGUE

USE SIGHT-SAVING LAMPS FOR BETTER LIGHT - BETTER SIGHT

Vid-hraneča svetilka se pozna po tem

- (A) 100-200-300 watt žarnica v največ modelih; 150-watt žarnica v manjših in namiznih modelih.
- (B) Odblijačo in razširjevalno obla daje direktno in indirektno luč brez žarenja.
- (C) Širok senčnik z belo podlogo.
- (D) Etiketa z odobrenjem Illuminating Engineering Society.

PREPARE YOUR Heating System NOW!

New Furnaces for Coal, Gas, Oil, Hot water or Steam
Resetting\$12.00
Cleaning\$4.00
Air Conditioning, Tinning and Roofing

Carpenter work, Complete Remodelling

EASY MONTHLY PAYMENTS

MASON HEATING CO.
1192 ADDISON RD.
ENDICOTT 0487